

El llenguatge

Amb optimisme

25/VII/1980

Vam indicar no fa gaire, en uns comentaris dedicats a l'adverbialització, que no tots els adjectius qualificatius tenen capacitat per a esdevenir adverbis de manera. Dit altrament, que no tots admeten l'addició del sufix *ment* a la forma del femení, que és el procediment quasi mecànic amb què obtenim un adverbí d'un adjectiu. En alguns casos, sembla que és la forma del mot el que rebutja aquesta afixació, i en d'altres és més aviat el significat de l'adjectiu, ja que caldria que aquest pogués qualificar el substantiu *manera*. ¿Quin sentit pot tenir, així, un adverbí com «epònimament», obtingut a partir de l'adjectiu epònim, que acabem de llegir en un assaig recentment publicat? Epònim significa «que dóna el seu nom a un poble, a una ciutat, a una època», però no sabem veure la significació de l'adverbí que hom n'ha tret: «d'una manera epònima»? Sembla enraonat, per tant, de rebutjar la formació arbitrària i indiscriminada d'aquests adverbis amb els quals no es precisa cap concepte clar i determinat, o fàcilment intel·ligible: a tot estirar, aquest concepte, hom arriba a suggerir-lo.

Els adjectius formats amb el sufix *ista* —com *racionalista*, *nacionalista*, *individualista*, *imperialista*, etc.—, semblen rebutjar també la formació d'adverbis en *ment*. Tanmateix, llegim en un altre text recent l'adverbí «optimistament». El sentit, en aquest cas, no ofereix pas cap dubte, però sí que l'ofereix la bondat de procediment. El Diccionari Fabra, que, contràriament a la Gran Enciclopèdia, no considera superflu d'ometre cap adverbí de manera, no recull «optimistament», cosa que ens confirma el caràcter sospitos d'aquest derivat. Hi hem també cercat —al Fabra— els adverbis formats sobre aquests adjectius —acabats en *ista*— i només hi hem sabut trobar *egoistament*. ¿Es que aquest únic exemple pot autoritzar a crear-ne d'altres de semblants, com «optimistament», «pessimistament», etc? Creiem que abans caldria considerar-ho detingudament. Nosaltres, en tot cas, optariem decididament pels procediments analítics a què ja ens vam referir: d'una manera *optimista*, amb *optimisme*.

Albert Jané